

Handläggare: Lena Skott
Telefon: 08-508 20 032

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Barnomsorgsplan för år 2009-2012

Förvaltningens förslag till beslut

Barnomsorgsplanen för år 2009-2012 godkänns.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Leif Fransson
Avdelningschef

Sammanfattning

För att kunna planera för behovet av förskoleplatser har förvaltningen tagit fram en prognos för efterfrågan av platser fram till år 2012. Enligt den senaste befolkningsprognosen ökar antal barn i förskoleålder (1-5 år) i stadsdelsområdet med ca 480 barn fram till år 2012. Förvaltningen bedömer att den planerade förskoleutbyggnaden på det hela taget motsvarar den förväntade efterfrågan på barnomsorg. Det är dock viktigt att följa utvecklingen nogsamt och planera på både kort och lång sikt.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen förskola och fritid i samarbete med ekonomiavdelningen som ansvarar för lokalfrågor.

Bakgrund

För att kunna planera för behovet av förskoleplatser har förvaltningen tagit fram en prognos för efterfrågan av platser fram till år 2012. I ärendet presenteras den förväntade utvecklingen av antalet barn i förskoleålder i respektive område, förväntad efterfrågan på barnomsorg samt en översikt av lokalplaneringen för förskolan år 2009-2012.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förväntad utveckling av antalet barn i förskoleålder

Befolkningsprognosen från USK (Stockholms stads Utrednings- och Statistikkontor AB) visar den mest sannolika utvecklingen av befolkningen med hänsyn taget till födselar, flyttningar, bostadsbyggande etc. Prognosen tillförlitlighet minskar dock ju längre fram i tiden man kommer då konjunktursvängningar, ändrade flyttningspreferenser, förändrade byggplaner m.m. påverkar befolkningsutvecklingen.

I prognosen har USK tagit hänsyn till pågående planprojekt i stadsdelsområdet. Det innebär att Årstälken och Årstastråket ingår i den senaste prognosen ("Prognos 08"), men inte Årstafältet. Bostäderna i projekten Årstälken och Årstastråket förväntas dock vara klara från år 2014 och framåt och påverkar därför inte befolkningsutvecklingen under perioden 2009-2012.

Tabell: Prognos antal barn i åldern 1-5 år, SDN Enskede-Årsta-Vantör

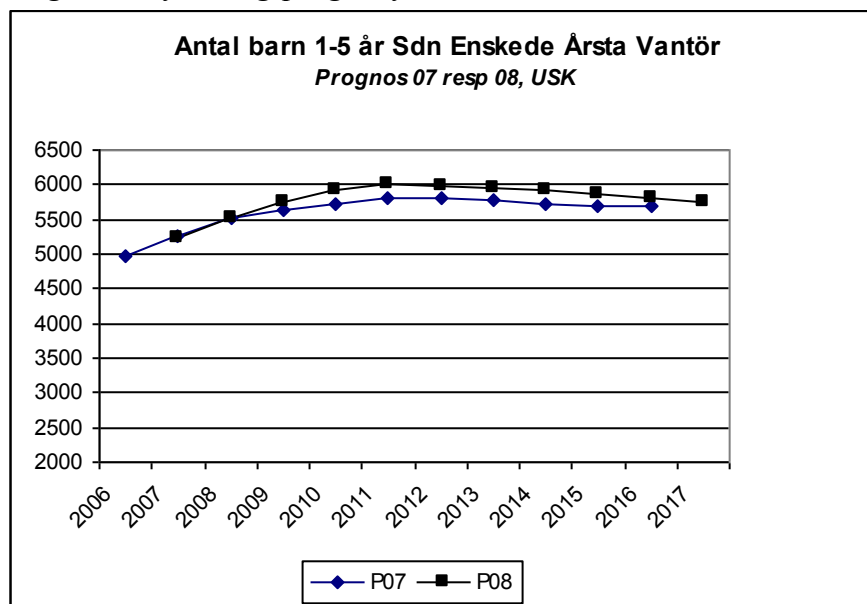
År	2008	2009	2010	2011	2012
Antal barn 1-5 år	5 503	5 737	5 914	6 005	5 985

Källa: Prognos 08, USK

Enligt befolkningsprognosen förväntas ökningen av antalet barn i åldern 1-5 år nå sin kulmen omkring år 2011-2012 för att därefter plana ut och minska. Under innevarande år väntas antalet barn i förskoleålder i stadsdelsområdet öka med ca 230 och under perioden 2010-2012 med ytterligare ca 250 barn.

I jämförelse med föregående befolkningsprognos förväntas antalet barn i förskoleålder vara drygt 100 fler innevarande år och ca 200 fler år 2012 än vad som tidigare prognostiserats, se diagram nedan.

Diagram: Befolkningsprognos för barn i åldern 1-5 år, USK

Under perioden 2010-2012 väntas den största ökningen, till antalet barn sett, ske i planområdena Johanneshov och Högdalen. Ökning förväntas också i t.ex. Stureby, Gamla Enskede och Dalen (inklusive Blåsut) medan det väntas vara oförändrat eller minska något i Enskedefältet/Enskede gård, Östberga och Rågsved. Denna trend överensstämmer till vissa delar med köläget innevarande år. I vissa områden, t.ex. Stureby och Årsta, överstiger dock antalet inkomna platsansökningar vad som kan förväntas för 2009 utifrån befolkningsprognosen.

Tabell: Befolkningsprognos för barn i åldern 1-5 år, per planområde. Källa: USK

Planområde	2008	2009	2010	2011	2012	förändring 2009	förändring 2010-2012	totalt 2009- 2012
Årsta	759	790	814	815	804	31	14	45
Östberga	348	350	350	354	348	2	-2	0
Stureby	545	564	588	600	596	19	32	51
Enskede	322	320	324	325	323	-2	3	1
Gamla Enskede	380	400	419	436	433	20	33	53
Dalen inkl. Blåsut	354	365	392	386	393	11	28	39
Johanneshov	443	508	557	588	601	65	93	158
Bandhagen- Örby	669	704	714	725	712	35	8	43
Högdalen	409	447	470	483	489	38	42	80
Hagsätra	484	501	510	518	519	17	18	35
Rågsved	790	788	776	775	767	-2	-21	-23
Totalt	5503	5737	5914	6005	5985	234	248	482

Förväntad efterfrågan på barnomsorg

Förvaltningen driver i nuläget 63 förskolor med 199 avdelningar. I februari 2009 var totalt 3 075 barn inskrivna i kommunal förskoleverksamhet. Det finns även 28 förskolor inom stadsdelsområdet som drivs i annan regi och har cirka 1 500 barn.

Under senare år har ca 85-90 % av alla barn mellan 1-5 år boende i stadsdelsområdet varit inskrivna i någon form av förskoleverksamhet. Av barnen som i december 2008 var inskrivna på förskola gick 64 % i kommunala förskolor och 36 % i enskilt drivna förskolor sett till hela stadsdelsområdet. Andelarna varierar dock mellan områdena.

Föräldrar har möjlighet att söka förskoleplats på flera olika förskolor vilket bidrar till osäkerhet i prognosen av platsbehovet. Vidare kan befolkningsprognosen för ett delområde vara missvisande om befolkningsmängden är liten. Befolkningsprognosen kan också skilja sig avsevärt från år till år på grund av konjunktursvängningar, ändrade flyttningspreferenser m.m. Den är ett trubbigt instrument och utgör ett underlag i förvaltningens grova och långsiktiga planering.

Förvaltningen bedömer att antalet kommunala familjedaghem kommer att minska, pga. minskad efterfrågan. Uttaget av vårdnadsbidrag väntas inte ha någon större påverkan på den förväntade efterfrågan på barnomsorg. I nuläget utbetalas vårdnadsbidrag för drygt 60 barn vilket motsvarar ca 1 % av barn boende i stadsdelsområdet och som är inskrivna i förskola.

Utifrån befolkningsprognosen, tidigare inskrivningsgrad och köläget under 2009 uppskattar förvaltningen ett behov om totalt ca 35 nya avdelningar i kommunal eller enskild regi, fram till år 2012. I dagsläget finns inga planerade nya förskoleavdelningar hos de enskilda förskolorna. När det gäller enskilda familjedaghem har inte förvaltningen tillgång till planeringen.

För kommande bostadsbebyggelse vid Årstafältet sker särskild planering för förskolor.

Planerad förskoleutbyggnad under 2009-2012

Förvaltningen strävar efter att skapa nya förskoleavdelningar genom att hyra nya lokaler men även genom att effektivisera användandet av redan inhyrda lokaler, t.ex. har förvaltningen öppnat förskoleavdelningar inom lokaler tillhörande vård- och omsorgsboenden.

Förvaltningen arbetar med lokalplaneringen på både kort och lång sikt, dels för att med några månaders varsel öppna avdelningar för att tillgodose en oväntad ökning i efterfrågan, dels med långsiktig planering av permanenta förskolor.

Det är angeläget med ett helhetsgrepp i lokalplaneringen, dels utifrån att områden (som t.ex. Enskedefältet/Enskede gård), som enligt befolkningsprognosen inte kommer att ha någon större ökning av barn i förskoleålder, ändå kan vara aktuella för nya avdelningar då de strategiskt gränsar till områden där efterfrågan på platser är hög. Det är också viktigt att planera för möjligheten att kunna avveckla vissa lokaler (alternativt nyttja för annan verksamhet) om/när efterfrågan på förskoleplatser minskar mot planperiodens slut.

I bilaga, samt i kommentarerna för respektive område nedan, redovisas det uppskattade behovet av nya förskoleavdelningar i stadsdelsområdet fram till år 2012 samt en översikt av lokalplaneringen. Lokalplaneringen revideras dock kontinuerligt.

Intensiv planering för start av förskoleavdelningar innevarande år sker framför allt i områdena Högdalen/Bandhagen, Stureby och Årsta.

Årsta

Antalet barn i förskoleålder i Årsta väntas öka under perioden fram till år 2012 med ca 45 barn. I nuläget överstiger antalet ansökningar för 2009 vad som kan förväntas utifrån befolkningsprognosen. Efterfrågan är därmed betydligt högre än väntat. I Årsta finns flera privata förskolor. Förvaltningen uppskattar ett behov om minst tre nya avdelningar under perioden fram till år 2012.

En förskoleavdelning startades vid Svärdlångsvägen 25 B vid årets början. Vid Årstavägen 56 planeras sju avdelningar starta 2009 (i f.d. lokaler för förvaltningens administration). Till Årstavägen flyttar verksamheter som bedrivs i tillfälliga lokaler vid Bränningevägen 2 och Hjälmarsvägen 39-41. Hjälmarsvägen 39-41 kan återstarta och ta emot nya barn (motsvarande 3 avd.) år 2010, om behov finns.

För kommande bostadsbyggnation vid Årstastråket och Årstalänken planeras förskolor i respektive område.

Östberga

Befolkningsprognosen visar att antalet barn i åldern 1-5 år förväntas vara i princip oförändrat fram till år 2012. Den nedbrunna förskolan Östbergabackarna 50 öppnas för verksamhet år 2010 med fem avdelningar. Till Östbergabackarna flyttar

verksamhet om fyra avdelningar som nu bedrivs i tillfälliga lokaler vid Östberga torg 5 och Våxtorpsgränd 8. (Den senare kan permanentas vid behov.)

Stureby

Enligt befolkningsprognosen ökar antalet barn 1-5 år med ca 50 fram till år 2012. Antalet ansökningar om förskoleplats i år överstiger vad som kan förväntas utifrån befolkningsprognosen. Förvaltningen uppskattar ett behov om totalt fyra nya avdelningar fram till år 2012.

Planering finns att starta en förskola om fyra avdelningar på Bjulevägen 2 och 8 samt en lokal vid Bjulevägen 46 som kan användas som resurs för de kommunala förskolorna i området.

År 2010 beräknas den nedbrunna förskolan Rothugget på Rothuggsvägen 19-21 vara återuppbyggd. Förskolan kommer att ha fem avdelningar. Till Rothugget flyttar verksamhet om fyra avdelningar som nu bedrivs i tillfälliga lokaler på Ramviksvägen 211 respektive Tussmötevägen 171. (Vid Ramviksvägen 211 kan nya barn (2 avd.) tas emot vid behov och utgöra ett annex till förskolan på Ramviksvägen 203.)

Enskede (Enskedefältet och Enskede gård) samt Gamla Enskede

Befolkningsprognosen visar att antalet barn i åldern 1-5 år förväntas vara i princip oförändrat i Enskedefältet och Enskede gård under perioden fram till år 2012. I Gamla Enskede väntas antalet barn i förskoleålder öka med drygt 50 barn, under samma period.

Förvaltningen uppskattar ett sammanlagt behov om fyra nya avdelningar. Områdena flyter ihop planeringsmässigt, bl.a. på grund av skoltillhörighet. Utbyggnaden vid Bjulevägen i Stureby tillgodoser till exempel även delar av Enskedefältet. Förvaltningen utreder möjligheten att starta förskoleverksamhet i en paviljong med tre-fem avdelningar med strategiskt läge i förhållande till ovanstående områden. Denna paviljong kan med sitt planerade läge avlasta även området Dalen/Blåsut/Johanneshov.

Bandhagen, Örby och Högdalen

Befolkningsprognosen visar att antalet barn i åldern 1-5 år förväntas öka med drygt 40 barn i planområdet Bandhagen-Örby, framförallt i Bandhagen. I Högdalen förväntas en ökning med ca 80 barn. För närvarande finns fler barn i kö än prognostiserat i dessa områden.

Förvaltningen bedömer att sammanlagt ca tio nya avdelningar behöver starta fram till år 2012.

Den nedbrunna förskolelokalen (f.d. skollokal) på Trollesundsvägen 55 färdigställs till hösten 2009 och kommer att omfatta fem avdelningar. Till den förskolan flyttar verksamhet motsvarande två avdelningar som nu bedrivs i tillfälliga lokaler på Ripsavägen 44 (som planeras avvecklas men kan behållas vid behov). Förvaltningen utreder möjligheten att starta förskoleavdelningar på ytterligare platser i dessa områden.

Dalen inklusive Blåsut samt Johanneshov

Enligt befolkningsprognosen ökar antalet barn i åldern 1-5 år med ca 40 i Dalen/Blåsut och ca 160 i Johanneshov, fram till år 2012. Förvaltningen uppskattar ett behov om tre nya avdelningar i Dalen/Blåsut och elva avdelningar i Johanneshov.

En ny förskola med tre avdelningar kommer att stå klar under 2009 i det nya bostadsområdet Åstorp, Blåsut. I början av året startade två avdelningar vid Grusåsgränd 8, Dalen.

År 2010 planeras start av ny förskola med tre avdelningar i en lokal som nu tillhör Nytorpsskolan.

Eventuellt kan ytterligare avdelningar behövas i området.

Hagsätra och Rågsved

Antalet barn i förskoleålder i Hagsätra väntas öka under perioden fram till år 2012 med ca 35 barn, enligt befolkningsprognosen. I Rågsved är tendensen att antalet barn i förskoleålder minskar något under planperioden.

I januari 2009 har en ny förskola (tre avdelningar) i enskild regi startat i Snösätra, Rågsved.

Förvaltningen uppskattar ett behov om två nya avdelningar i Hagsätra under 2009-2010. Möjligheten att starta förskoleverksamhet (2 avd.) i en f.d. vaktmästarbostad intill Hagsätra skola utreds av förvaltningen. I respektive område finns också förskolor som har möjlighet att starta grupper med uteverksamhet, vid behov.

Sammanfattande kommentar

Utifrån befolkningsprognosen bedömer förvaltningen inte att efterfrågan på förskoleplatser kommer att kunna tillgodoses under de närmaste åren enbart

genom flyttningar eller de platser som frigörs när femåringar övergår till förskoleklass. Under innevarande år överstiger dessutom antalet ansökningar vad som kan förväntas utifrån befolkningsprognosen i vissa områden. Förvaltningen bedömer att ca 35 nya avdelningar måste startas fram till år 2011-2012, i enskild eller kommunal regi.

Förvaltningen bedömer att den planerade förskoleutbyggnaden på det hela taget motsvarar den förväntade efterfrågan på barnomsorg. Det är dock viktigt att följa utvecklingen nogsamt och planera på både kort och lång sikt. Det innebär permanenta förskolor med en varaktighet på minst 25-30 år, tillfälliga förskolor med varaktighet på ca 5-10 år samt mycket tillfälliga förskolor med varaktighet på upp till ett år (ofta i avvaktan på permanenta förskolor).

Kring år 2011-2012 väntas ökningen av antalet barn i förskoleålder plana ut och minska. Det är därför viktigt att också planera för möjligheten att kunna avveckla vissa lokaler (alternativt nyttja för annan verksamhet) om/när efterfrågan på förskoleplatser minskar mot planperiodens slut.

Bilaga

Prognos behov nya avdelningar samt planerad förskoleutbyggnad 2009-2012